

Monumentnummer*: 511099

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 03 november 1998
Kadaster deel/nr 82673/35

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Overveen Bloemendaal Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Overveen

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Bloemendaal E 1963

Omschrijving**

Inleiding

In 1897-1898 in neo-renaïssancestijl gebouwde WATERTOREN, onderdeel van het waterwincomplex "Waterleidingbedrijf Zuid-Kennemerland". Ontwerper was J. Schotel, een architect-ingenieur die bij de totstandkoming van vele watertorens betrokken is geweest, onder andere te Weesp en Den Helder. Door de situering op een duintop kon voor de druk op het waterleidingnet worden volstaan met de relatief geringe torenhoogte van 26.70 meter. Het gebouw doet qua architectuur denken aan een verdedigingstoren.

Omschrijving

De op cirkelvormig grondplan gebouwde watertoren bestaat uit een zich verjongende torenschacht met daarboven een sterk uitkragend hoogreservoir met ommanteling in metselwerk. Het metselwerk is hoofdzakelijk uitgevoerd in rode baksteen, voor de decoratie is naast rode baksteen gebruik gemaakt van natuursteen en van oranje- en gele baksteen. De lekdorpels zijn steeds uitgevoerd in natuursteen. De cilindervormige torenschacht bestaat uit een constructie van tien kolommen die aan de buitenzijde herkenbaar zijn en die tien traveeën vormen. De torenschacht is horizontaal geleed in twee gedeelten. Het onderste deel heeft een gebosseerde natuurstenen plint die slechts in één travee wordt doorbroken door een getoogde toegang met trap en dubbele houten deur. Boven de deur bevindt zich een kalf met daarop in reliëf ANNO 1898, in het boogveld daarboven een reliëf met het Haarlemse

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

stadswapen. De overige negen traveeën van het onderste gedeelte van de schacht hebben grote getoogde lichtopeningen, bestaande uit twee smalle en getoogde ijzeren achtruitsramen met daarboven een klein rond vijfruits raam dat bestaat uit vier ruiten rond een cirkelvormige ruit. Het onderste en het bovenste gedeelte van de schacht worden van elkaar gescheiden door krachtig geprofileerde lijsten. Elk van de tien traveeën in het bovenste gedeelte heeft een smalle en hoge lichtopening met getoogde bovenzijde. Deze lichtopeningen hebben elk een getoogd ijzeren achtruitsvenster. De schacht heeft aan de bovenzijde een boogfries dat alternerend aansluit op de kolommen en de vensterassen. Vanuit het boogfries ontstaan twintig gietijzeren consoles die de cilindervormige ommanteling van het hoogreservoir dragen.

Het hoogreservoir, met inhoud van 1200 kubieke meter, heeft een ommanteling waarbij in het metselwerk twintig pilasters met abstract vormgegeven kapitelen, fries en krachtig geprofileerde kroonlijst zijn aangebracht. Boven de kroonlijst wordt het muurwerk beëindigd met kantelen die op vier punten door hoger opgemetselde kantelen worden onderbroken. Midden het dak bevindt zich een klein vierhoekige toren met kanteelachtige bekroning. Deze kleine toren geeft vanaf de centrale spiltrap toegang tot het dak. Het cilindervormige hoogreservoir, geconstrueerd door de firma F.A. Neuman te Eschweiler (D), is samengesteld uit metalen platen volgens het type Intze II, waarbij een bodem is toegepast met een kegelvormige aanzet en een schotelvormig centraal gedeelte. Het hoogreservoir heeft een diameter van 15.00 meter en een inhoud van 1200 kubieke meter. In het centrum van de toren verbindt de eerdergenoemde spiltrap de parterre met de lekvloer. De trap zet zich voort door het centrum van het hoogreservoir en eindigt in de kleine vierhoekige toren op het dak.

Waardering

De watertoren is van algemeen belang uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt: als historisch-functioneel en markant onderdeel van het waterwincomplex "Waterleidingbedrijf Zuid-Kennemerland"; omwille van de gave hoofdvorm, de detaillering en het materiaalgebruik; als zeldzaam voorbeeld van een authentieke watertoren met verjongende cilindervormige torenschacht met daarop rustend een sterk uitkragend reservoirgedeelte; omwille van de samenhang tussen de staalconstructie en het baksteenmetselwerk; als één van de best bewaard gebleven watertorens uit het oeuvre van ir.J. Schotel; omwille van de authentieke samenhang tussen de watertoren en het hoogreservoir type Intze II.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf